

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Bun de imprimat

2 Cor. 8, 9.

Nr. 2649/1939 Pres.

† NICOLAE

Din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Iubitului cler și popor har și milă și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul Nostru Isus Hristos.

CONVOCARE

În conformitate cu Art. 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, convocăm și prin aceasta declarăm de convocată

ADUNAREA EPARHIALĂ A EPARHIEI NOASTRE

în biserica catedrală ortodoxă română din Cluj, pe *Duminea* a V-a după Paști, a *Samarinencii*, *adecă 7 Mai 1939, la ora 10 dimineața*, când se va sluji Sf. Liturghie și Chemarea Duhului Sfânt, iar după aceasta va urma deschiderea Adunării.

Ședințele vor continua în sala festivă a reședinței episcopalești (Piața Cuza Vodă Nr. 3).

Cluj, la 17 Aprilie 1939.

† NICOLAE
Episcop

* * *

Art. 8. — Domnii deputați sunt rugați a se infățișa pe ziua deschiderii Adunării, sau în cazuri grave de impedecare, a-și justifica în scris absența. — Cei prezenți sunt datori a participa la ședințele Adunării, a lua parte la lucrările ei, a primi alegerile și însărcinările date lor, dela cari numai Adunarea îi poate dispensa. — Concediu pe 3 zile poate da președintele, iar pe timp mai îndelungat numai Adunarea. Pe timpul absenței nu se dau diurne. Cererile de concediu se rezolvă îndată.

DECLARAȚII BINEVENITE

În atmosfera atât de încordată a Europei de azi, când fiecare clipă poate aduce surprize tragice popoarelor dornice de pace, opinia publică dela noi a primit cu satisfacție declarațiile contelui Csáky, făcute în fața comisiei de externe a Parlamentului maghiar.

Ministrul afacerilor străine din Budapesta a declarat anume, că „*guvernul maghiar vrea să respecte frontierele României.*”

Această mărturisire, deși nu destul de precisă, merită să fie relevată, deoarece ea constituie o mare deosebire față de atitudinea cunoscută a guvernului maghiar. Întrebarea firească ce se pune este, dacă o asemenea aserțiune poate fi socotită deplin sinceră și în concordanță cu realitățile politice de sub ochii noștri? Căci iată, chiar în același loc contele Csáky aruncă o suspiciune cu caracter de acuză, afirmând că „*România ar vrea cu orice preț să facă lumea să creadă, că ar avea toate*

motivele să bănuiască din partea Ungariei intenții ostile”.

Vedeți, acuza ni se pare destul de bizară, câtă vreme se știe urbi et orbi, că revendicările noastre național-politice fiind satisfăcute, nu facem altceva de 20 ani, decât să lucrăm cu mijloace pașnice la consolidarea unirii înfăptuite. N'am râvnit niciodată la pusta Ungariei, din simplul motiv că nu-i românească.

În schimb nu știm, dacă ar putea răspunde tot atât de categoric și Ungaria în ce privește țara noastră. Pentru că fără nici o provocare, guvernul d-lui Teleki — în momentul ocupării Ruteniei — a masat trupe număroase și la granița noastră de vest. Numai după ce s'a produs acest fapt surprinzător am fost siliți și noi să răspundem prin concentrarea rapidă a contingentelor necesare. Era măsura de precauțiune elementară, la care am fost constrânși, peste dorința noastră.

Când s'a văzut deci că suntem de veghe și perfect pregătiți de a înfrunta ori ce amenințare, iluziile inițiale s'au diminuat, iar speranțele unei complicații internaționale imediate încă neproducându-se, elanurile romantice au început să cedeze, făcând loc declarațiilor politice de circumstanțe.

Chiar având acest aspect, noi nu înțelegem să le respingem, fiindcă nădăjduim să le vedem transformate curând în certitudini rezonabile impuse de realitățile internaționale. Căci nimenea n'ar avea de câștigat dintr'o nouă încăierare a lumii, și dacă ea totuși s'ar deslănțui, de sigur că nu Ungaria va putea culege beneficiile ei.

Existența unei minorități maghiare în România nu justifică cătuși de puțin intențiile războinice, cu riscuri atât de dezastruoase, ce se articulează din partea vecinilor noștri. Pentru că România a făcut dovada reală a unui regim minoritar civilizat, pe urma căruia astăzi avem o colaborare loială între guvern și diferitele grupuri etnice din cuprinsul țării. Conducătorii politici autorizați ai minorității maghiare — magnați de rasă — se găsesc în consiliul superior al F. R. N., lucrând în armonie cu Românii, la promovarea intereselor de viață ale conaționaliilor maghiari.

Deunăzi chiar, ziarele au publicat un memoriu adresat primului ministru de către un grup de intelectuali, meseriași și plugari unguri, în care se spune: „*considerăm că în momentele actuale apărarea hotarelor României pe baza fraternității poporului român și maghiar din țară — în temeiul principiilor de libertate, egalitate de drepturi și pace internă — formează nu numai singura cale de urmat pentru realizarea unei conviețuirii fericite a popoarelor de pe aceste meleaguri, dar este și aportul cel mai însemnat ce l-am putea aduce independenței și libertății tuturor popoarelor din bazinul dunărean și fraților noștri din Ungaria.*”

Continuarea pe pagina a 2-a.

EVANGHELIA

Marcu 15, 43—16, 8.

Din 7 în 7 zile Biserica dreptmăritoare, cinstind ziua Domnului, se constituie martoră a minunii petrecute în ziua Paștilor, retrăind întreagă bucuria Invierii. Acest sprijin dat vieții, această reînviere sufletească împreună cu Cel înviat din morți e taina sfântă a creștinătății. În nemărginita Lui bunătate, spre a alunga cât mai departe duhul îndoielii, Mântuitorul a finit să lase lumii cât mai mulți martori de bună credință ai Invierii.

În Duminea Tomii creștinătatea retrăește Invierea împreună cu Toma; în Duminea Mironosițelor se cutremură de frică și de bucurie împreună cu femeile purtătoare de mir.

Evanghelia se constituie martoră a morții și învierii lui Hristos. Aceste două au fost peatra de poticneală a ereticilor din toată vremea: moartea și învierea. După deșarta lor părere una din două trebuia să fie numai părută. Se tăgăduia astfel ori firea omenească, ori firea dumnezească a Mântuitorului.

Evanghelia aduce mărturie pentru realitatea morții Mântuitorului raportul sutașului roman făcut lui Pilat. El a constatat moartea în calitate oficială, ca unul, care a fost însărcinat cu executarea cruntei pedepse. Această mărturie se adăogă la celelalte multe spre a ne convinge, că n'au fost nădăcire cele întâmplare în Vinerea patimilor.

După cum n'au fost nădăcire nici cele întâmplare în Duminea Paștilor. Femeile purtătoare de miruri nu sunt singura și cea mai hotărâtoare dovadă a Invierii.

Dar sunt cele dintâiu, cari s'au învrednicit să fie vestite despre cel mai mare act al îndurării lui Dumnezeu. Această înțâietate a femeilor întru primirea ajutorului moral, ce se revărsă în sufletele omenești prin Inviere, e recunoașterea, că înainte de toate ele — femeile — au trebuință de acest ajutor. Viața lor e o necontenită jertfire de sine, eroismul lor e în cele mărunte ale vieții. Chiagul societății omenești îl constituie femeile credincioase, cari nici o clipă nu părăsesc tovărășia sufletească a Mântuitorului.

Înainte de toate ele trebuie să-l vestească pe Hristos Mântuitorul, sădind în sufletele copiilor lumina adevărului. E cea mai frumoasă și cea mai binecuvântată chemare, pe care o poate avea o femeie pe pământ.

I. G.

Iată o spovedanie înțeleaptă, care se impune și atenției serioase a Budapestei. Noi vrem pace cu vecinii noștri, dar sinceră și durabilă. Trimițând zilele trecute la vatră contingentele mai vechi, am ținut să răspundem amical la declarațiile contelui Csáky. Vom fi oare înțeleși? Să nădăjduim; căci dacă România pledează pentru o vecinătate liniștită cu Ungaria, a-

ceasta nu înseamnă de loc că se teme de războiu. Ea ține să-l evite numai pentru că victoria ce ar dobândi-o, ar însemna prea puțin față de ruinele grozave peste cari ea s'ar înălța.

Oare Ungaria — țară mai mică și mai slab înarmată — să nu gândească la fel în interesul ei propriu?

Credem, că da.

Sfințirea bisericii din Băiuț.

Dragostea de neam și conștiința ortodoxă a dlui inginer Iosif Rafiroiu, șeful exploatărilor miniere din Băiuț, ne-a dăruit cu o modestă, dar frumoasă biserică nouă. Menirea ei e să deservească trebuințele religioase ale minerilor ortodocși. Dar mai îndeplinește și rolul foarte important de a fi afirmarea stăpânirii duhului românesc într'un colț de țară, care era destinat înstrăinării.

Sfințirea acestei noi biserici, săvârșită de Prea Sfințitul nostru Episcop Nicolae Colan Duminecă, în 16 Aprilie 1939, a prilejuit întregului ținut al Lăpușului o înălțătoare sărbătoare sufletească. De mai bine de 200 de ani, dela desființarea episcopiei din Maramurăș, n'a umblat în acele părți vlădică al bisericii românești. Demnitatea românească a tresăltat în entuziastă manifestare, când a fost din nou legat firul afăta vreme rupt și dreapta unui vlădică pravoslavnic a binecuvântat pământul udat cu lacrimi și sudori.

În drum spre Băiuț, Prea Sfinția Sa împreună cu însoțitorii, P. C. Consilierii eparhiali Dr. Vasile Sava și Ion Goron, a sosit la Rohia Sâmbătă, 15 Aprilie a. c., ora 11 a. m. La poarta de triumf ridicată la intrarea în comună e întâmpinat de elevi în frumoase straie albe, de premilitari în frumoasă atitudine ostășească și de o mare mulțime de credincioși. Urează cuvinte de bun sosit proto-

popul, parohul local și primpretorul. Tuturora le răspunde Prea Sfinția Sa prin cuvinte pline de căldură, de înțelepciune, de adâncă înțelegere a rosturilor omenești.

Se cuvenea un popas mai îndelungat în această comună, unde prin hărnicia vrednicului preot Nicolae Gherman s'a ridicat cea dintâi mănăstire a reînființatei Episcopii a Vadului, Feleacului și Clujului. Timp de patru ore Prea Sfinția Sa vizitează așezările mănăstirii, se interesează cu deamănuntul de mersul treburilor duhovnicești și gospodărești, de viața și nevoile fiecărui monah, dând povețe și îndrumări pentru bunul mers al acestei sfinte așezări monahicești menite să fie focar de spiritualitate ortodoxă și pavază a dreptei credințe.

Dela Rohia la Băiuț drumul Prea Sfinției Sale a fost un adevărat drum de triumf. În târgul-Lăpușului, în Dămăcușeni, în Lăpuș, în Strâmbu, sub porți frumos împodobite așteaptă în haine de sărbătoare, cu bucuria înțipărită pe față, cu mic și mare, întreagă populația, și conducătorii lor firești în cuvântări de bună venire dau expresie bucuriei, că au prilejul să vadă în mijlocul lor pe înaltul Păstor sufletesc. Fiecare scurt popas e un prilej bine venit pentru Prea Sfinția Sa, ca să împartă binecuvântare, povețe frumoase și cuvinte de îmbărbătare.

La Băiuț în locul porții obicinuite

erau ridicate două cruci enorme, albe. La poala lor oamenii par pitici. Ele evocă întreg trecutul sbuciumat al poporului românesc, care a trăit la umbra crucii și evocă viziunea sf. împărat Constantin: semnul biruinții. Erau un semn vădit, că în această localitate minieră cineva trăește adânc sensul ortodoxiei și rolul ei în viața omenească — ctitorul noului lăcaș de închinare.

Urează bun sosit dl inginer Rafiroiu, șeful exploatărilor miniere și episcopul bisericii ortodoxe, preotul greco-catolic și preotul romano-catolic. În răspunsul său Prea Sfinția Sa accentuează rolul credinței strămoșești, obligația de a trăi în deplină armonie și de a privi senini în fața evenimentelor, cari ne așteaptă.

Întreagă asistența se duce apoi la noua biserică spre a asista la Vecernie și priveghere.

Duminecă la ora 10 s'a săvârșit apoi actul sfințirii de Prea Sfinția Sa, înconjurat de un sobor de 12 preoți și diaconul ceremonial, după tipicul prescris și cu fastul cuvenit. Din pricina marei mulțimi sf. Liturghie s'a

slujit sub cerul liber. În cuvântarea sa Prea Sfințitul Părinte a vestit bucuria Învierii lui Hristos, biruința oamenilor prin credință și mângăerea credinței pentru cei ce scormonesc măruntaele pământului. Nimic nu poate primejdi viața omenească, până când nu va pieri din suflete nădejdea în Dumnezeu.

La masa comună, care a încheiat această frumoasă serbare, s'a închinat pentru sănătatea M. Sale Regelui Carol II, pentru sănătatea Prea Sfinției Sale, pentru organele administrative reprezentate prin dl prefect al județului, pentru armonioasa colaborare între bisericile creștine, și pentru sănătatea celui ce a trudit mai mult, dl inginer Rafiroiu. Mulțumind tuturora, Dsa evocă impresionante amintiri din trecut, cari l-au obligat să rămână totdeauna în slujba bisericii și a neamului.

Dumnezeu să-i răsplătească cu darurile Sale cele bogate pentru strădania de a pune la îndemâna credincioșilor din Băiuț un lăcaș de închinare.

Adunarea arhiepiscopiei dela Sibiu.

Duminecă 16 l. c. s'a deschis în reședința Mitropoliei ortodoxe ardelenne — adunarea generală ordinară a eparhiei ortodoxe de Alba Iulia și Sibiu din Mitropolia ortodoxă a Ardealului.

Solemnitatea deschiderii adunării s'a făcut, sub prezența I. P. S. S. Mitropolitului dr. Nicolae Bălan al Ardealului, — în Catedrala Mitropolitană.

Au fost de față toți deputații eparhiali, — clerici și mireni — precum și un număr public intelectual.

Din Catedrala Mitropolitană deputații au trecut în reședința mitropolitană, unde a avut loc tradiționala recepție.

D-l deputat I. Gigurtu, fost ministru, în numele adunării, a rostit o impresionantă cuvântare, despre importanța Bisericii în viața de stat, accentuând asupra covârșitoarei contribuții a Bisericii ardelenne, la comemorarea de un an, a constituției Regele Carol II; la concentrările recente dela hotarele Țării, etc.

În cuvinte călduroase a răspuns I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae, dând asigurări reprezentanților protopopiatelor ardelenne, că așa ca și în trecut, Biserica strămoșească va progresa.

La amiazi, a avut loc o masă comună, în aula academiei teologice.

După masă, s'au întrunit co-

FOILETON

Locul de reședință al primilor oameni.

În fine al treilea produs piatra Șoham încă e foarte greu a-l atribui unei anumite țări, când nici chiar scriitorii vechi nu sunt de acord asupra genului acestei pietre. Există sute de țări vestite prin produsele lor în pietre scumpe.

Abstrăgând de această contraargumentare se opune identificării țării Chavila cu India însuși textul biblic. Textul biblic pretinde ca țara Chavila să fie pe undeva aproape de râurile Eufrat și Tigru, căci Fisonul care udă această țară este un ram al râului Pradisic, precum sunt și Tigru și Eufrat. India este despărțită de ținutul prin care curg aceste râuri prin sute de mile, iar de țara în care a trăit autorul biblic printr'o distanță și mai mare.

B) Pentru identificarea râului Gheon cu Nilul, sunt aduse următoarele argumente:

Că țara Kuș în scrierile Vechiului Testament de obicei înseamnă Etiopia, adică țara situată în sudul Egiptului, iar râul Geon este identic cu

Nilul, reiese din împrejurarea că autorii Septuagintei traduc cuvântul hebraic „*šihor*“ o numire a Nilului (Ier. 2, 18) cu grecescul „*gihom*“. La fel Iosefus prin hebreescul Gichom înțelege Nilul. Numirea etiopiană a Nilului și azi este: *Gêwon*, *Gêjon*. b) Povestitorul biblic (spune tradiția), a trebuit să considere râul Paradisic ca izvor al indicului Ganges, al egipteanului Nil, al assiricului Tigru și babyloneanului Eufrat, fiindcă acesta era tabloul cunoscut privitor la originea acestor râuri, de evrei, babyloni, assirieni, fenicieni și egipteni. Un exemplu ni-l dă Strabo (XV. 1, 25) vorbind despre Alexandru cel mare. Acesta din urmă ajungând la râul Krokodile un afluent al Indusului din India nordică, a crezut că a dat de izvoarele Nilului. Era adecă de părerea că după ce Indusul părăsește India, curge printr'un imens ținut pustiu, pe unde își pierde numele de Indus, de aci apoi intră în Etiopia și Egipt, primind numirea de Nil.

Este și notița lui Pansanias (II. 5, 2) în care se spune: există părerea, că Nilul nu este altceva decât Eufratul, care se pierde prin nisipurile pustului și reapare în Etiopia primind noua numire de Nil.

Nici aceste argumente nu-s mai puțin șubrede decât cele anterioare. Împotriva identificării râului

Geon cu Nilul se ridică o seamă de motive serioase. Nilul de obicei, se numește în Vechiul Testament „*hajor*“ Gen. 41, 1; Ex. 1, 22; 2, 3; 7, 15, sau și numai simplu fără articol „*jeor*“: Is. 23, 3, și în câteva cazuri „*šihor*“. Pentru ce atunci povestitorul biblic în acest loc îl numește absolut altfel. Nu cumva a intenționat ca povestirea lui să fie cât mai puțin înțeleasă de cetitori.

Nilul pentru iudeii contemporani lui Moise era, râul Egiptului, iar nu al Etiopiei.

Exemplele luate din scrierile lui Strabo și Pansanias, nu-s niște analogii prin cari să se deducească, că autorul biblic necondiționat a fost de părerea, că Eufratul, Tigru, Nilul și un râu oarecare al Indiei, au izvor comun.

În general această părere este aspru combătută de cercetătorul protestant Delitzsch.³⁹⁾ Acesta pretinde că cunoștințele geografice ale autorului biblic precum și ale cititorilor săi contemporani n'au fost atât de reduse și naive precum se crede, căci motivează el; listele geografice descoperite în biblioteca lui Assurbanipal, presupun la babyloni și assirieni frumoase cunoștințe geografice. Natural nici iudeii cari trăiau în strâns contact cu aceste popoare, nu erau mai pe jos. E ceva de neînchipuit ca un scriitor iudeu, să facă atâta con-

mișile însărcinate cu întocmirea rapoartelor, ce vor fi supuse desbaterilor adunării eparhiale.

Luni, 17 I. c. s'a oficiat la Catedrală un parastas pentru deputații decedați.

Desbaterile au continuat în următoarele două zile.

O scrisoare elocventă.

D. Armand Călinescu, președintele Consiliului de Miniștri a primit următoarea scrisoare dela un grup de meseriași, muncitori agricoli și intelectuali din Cluj, membri ai secției maghiare a „Frontului Renașterii Naționale“:

„Subsemnații aderenți la secțiunea „Frontului Renașterii Naționale“ urmărind cu justificată îngrijorare desfășurarea ultimelor evenimente, cu onoare ne permitem a ne solidariza cu hotărâta D-voastră atitudine, exprimată fără echivoc în discursul rostit în ședința Consiliului „F. R. N.“ pentru apărarea independenței și integrității Țării, față de orice agresiune din afară.

Considerăm că în momentele ac-

tuale apărarea hotarelor României, pe baza fraternității poporului român și maghiar din țară, — pe baza principiilor de libertate, a egalității de drepturi și a păcii interne, — formeză nu numai singura cale de urmat pentru realizarea unei conviețuirii fericite a popoarelor de pe aceste meleaguri, dar este și aportul cel mai însemnat pe care l-am putea aduce: independenței și libertății tuturor popoarelor din bazinul dunărean și fraților noștri din Ungaria.

Extinderea cât mai largă a drepturilor și libertăților masselor maghiare din țară, doritoare de frăție și pace, este nu numai împlinirea unui principiu constituțional, ci formeză arma cea mai puternică contra acelor care încearcă prin șovinisme, streine de interesele noastre, să otrăvească sufletul maghiarimii din Ardeal, cu scopul de a slăbi rezistența țării.

Convingerea noastră fermă este că, față de pericolul comun, maghiarimea din țară trebuie să-și spuie cuvântul răspicat, clar și fără șovăire, în interesul solidarității comune.“

Garanțiile date României.

În ziua de 13 I. c. șefii guvernului englez și francez au făcut fiecare separat declarații importante, garantând independența României. Astfel în fața Parlamentului domnul N. Chamberlain a spus:

„Profit de aceasta ocaziune spre a declara că guvernul britanic acordă cea mai mare însemnătate ca să se evite ori ce prefacere prin forță sau amenințare prin forță a statu-quo-ului în Marea Mediterană și în Peninsula Balcanică. În consecință am ajuns la concluzia că în cazul unei acțiuni care ar amenința în mod clar independența Greciei sau a României, și la care guvernele grec sau român ar considera vital să reziste cu forțele lor naționale, guvernul britanic s'ar considera obligat să dea imediat guvernului grec sau român întreg ajutorul ce stă în puterea sa“.

În aceeași zi d-l Daladier, președintele consiliului de miniștri, a făcut declarații identice:

„Guvernul francez atribue cea mai mare importanță prevenirii ori cărei modificări impusă cu forța sau prin amenințări cu forța statu-quo-ului în Mediterana și în peninsula Balcanică. Luând în considerare îngrijorările speciale pe cari evenimentele din ultimele săptămâni le-au făcut să apară, guvernul francez a dat în consecință României și Greciei asigurarea specială, că față de orice acțiune ce ar amenința clar independența României sau a Greciei, și împotriva căreia guvernul român sau grec, ar socoti că este în interesul său vital să reziste cu forțele sale naționale, guvernul francez s'ar socoti angajat să-i dea imediat întreaga asistență ce-i stă în putință“.

CONFERINȚE PASTORALE

Conferința de primăvară a preoților din tractul Huedin.

Preoțimea protopopiatului Huedin și-a ținut conferința de primăvară la 25 Martie a. c., în parohia Călata, cu următoarea ordine de zi:

a) În ajun s'a oficiat sf. slujbă a Vecerniei după care a urmat mărturisirea credincioșilor, făcută de Pr. A. Nicoară și Pr. Țiboca. Predica a fost ținută de Pr. A. Nicoară.

b) În ziua Bunei-Vestiri, s'a oficiat Utrenia și sf. Liturghie, iar la sfârșit s'a făcut un parastas pentru Patriarhul României, Miron Cristea, Arhieriei și preoții decedați, din cuprinsal protopopiatului.

La sf. Liturghie s'au împărțășit credincioșii, de către Pr. Țiboca.

La ora 3 d. m. s'a ținut confe-

rința populară în școala primară, la care a participat un număr public din loc și împrejurimi precum și mulți ofițeri și soldați, ce sunt concentrați în această comună.

Conferința a fost deschisă de către păr. prot. A. Munteanu, care în cuvinte convingătoare a expus rolul acestei conferințe.

Apoi a vorbit despre viața Fericitului Patriarh Miron Cristea.

Pr. T. Țiboca a făcut o meditație religioasă pe baza textului: „Păhar biserica a câștigat, coasta Ta cea purtătoare de viață, din care a izvorât nouă îndoit izvorul iertării și al cunoștinții: spre închipuirea celei vechi și celei noi, a amândurora legilor, Mântuitorul nostru.“

Pr. T. ȚIBOCA-Călățele.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. P. S. Episcop Nicolae Colan a plecat cu acceleratul de Marți seara la București, spre a se ocupa de chestiunile eparhiei și a participa la parastasul de 40 zile ce se va face la Patriarhie întru pomenirea Fericitului Patriarh Miron Cristea. Duminică dimineața P. S. Sa se va înapoia la reședința din Cluj.

Pioasă pomenire. Sâmbătă 22 Aprilie dimineața se va oficia în Catedrala Sfintei Patriarhii, parastasul de 40 de zile pentru pomenirea Patriarhului Miron în prezența membrilor guvernului și a Sfântului Sinod. Acelaș parastas se va face în toate bisericile Țării, cu participarea reprezentanților autorităților bisericești, civile și militare.

„Simple închipuiri“. Sub acest titlu „Telegraful Român“ din Sibiu, risipește un zvon catolic interesat, scriind următoarele: „Unele ziare din Capitală au scris, din prilejul vizitei pe care Monseniorul Beaussart a făcut-o Î. P. Sf. Mitropolit Nicolae la

Sibiu, că cei doi ierarhi ar fi discutat și chestiunea apropierei celor două biserici naționale din Ardeal.

Știrea nu corăspunde câtuși de puțin adevărului. Chestiunea apropierei celor două biserici din Ardeal e o chestiune exclusiv românească și ca atare ea nu poate fi discutată decât între Români.“

Școala de comandante a Serviciului Social. Fundația culturală regală „Principele Carol“ organizează o școală de comandante ale Serviciului Social. Prima serie a acestei școli se va ține la Broșteni (jud. Neamț). Scopul acestei școli este de a pregăti pe conducătoarele școlilor de șefe de echipe și de școli de echipiere, în vederea aplicării Serviciului Social pentru absolventele universităților și ale școlilor speciale. Școala va fi condusă de dnii: H. H. Stahl, director de studii și Dr. Iacov Mihăilă, directorul S. S. al fineretului, dna Sanda I. Mateiu d-ra Slivici și d-ra Paraschivescu. Cursurile școlii au început Marți 18 Aprilie a. c., și vor dura până la 17 Mai a. c.

O măsură binevenită. Ministerul Educației Naționale a luat măsuri ca elevii să nu fie puși la în-

fuzie. Deci la nici un caz râul Fison nu poate fi didentificat cu Gangesul, și nici Gheonul cu Nilul.

În consecință biblicul Fison și Gheon nu pot fi identificate cu Gangesul și Nilul.

Ipoteza lui Dillman este modificată de Knobel, Lassen, Spiegel și Maspero în sensul că Fison trebuie identificat cu Indus, iar Geon cu Oxus. Motivarea: între Fison și Indus sunt mai multe asemănări, decât între Fison și Ganges; popoarele ismaelite numesc râul Oxus: „Gaihum“, o numire foarte apropiată de „Gichon“, „Geon“.

Împotriva acestei modificări observă Delitzsch, că dacă ismaeliții au referit acest cuvânt, care înseamnă: „râu prăvălitor“ la râul Oxus, au făcut acest lucru cu acelaș drept, cu care perșii îl numesc numai simplu: „ab“—apă, sau „nahr“—râul. În nici un caz acest nume arab nu găsește o întrebuintare pentru povestirea biblică despre „râu“.

Probabil iudeii nici n'au știut nimic despre acest râu, care se varsă în lacul Caspic, în timp ce se pare, că nici chiar babilonenii și assirienii, cari erau mult mai aproape de el, nu-l amintesc, sau dacă îl amintesc îi dau un nume necunoscut de noi.⁴⁰⁾

II.

Luther⁴¹⁾ identifică râul paradisc cu actualul

Șath-el-Arab, iar începutul celor patru râuri, ar fi deoparte: Eufratul și Tigrul, cari intră în „Râu“ dinspre nord-vest și formează întâi râul paradisc, de altă parte cele două brațe, prin cari Șatt-el-Arab se revarsă în golful persic. Pison, brațul ostic, iar Geon, brațul vestic.

Pressel și Rasmus Rash au modificat teoria lui Luther în sensul, că Pison și Geon nu sunt cele două brațe, prin cari se revarsă Șatt-el-Arab în golful persic, ci: Pison este afluentul lui Șatt-el-Arab care vine din nord, numit Karun, iar Geon un al doilea afluent, care se revarsă în Șatt-el-Arab, cam la patru mile mai jos de orașul Korna, numit „Kercha“ sau „Karafu“.

Atât părerea lui Luther, cât și a modificatorilor ei Rasmus și Pressel, stau în contradicție cu textul biblic, în care nu ni-se spune, că râul paradisc era compus din patru râuri, ci invers, din acesta se desmembrău patru râuri. Există apoi dovezi, că odinioară râurile Tigru și Eufrat nu se împreunau, ci curgeau despărțite, la o distanță destul de mare, până la revărsarea în mare.

III.

Pörtner și Hummelauer⁴²⁾ după modifică expresiunea „se împarte“ din Gen. 2, 10 în sensul

de „se pierde, se revarsă“, precum și expresiunile în „patru râuri“ cu expresiunile „în patru pârăe“, formulează următoarea nouă teorie: Râul Edenu-lui este actualul Eufrat, care se revarsă (în loc de: se împarte) în golful (râul) persan, care la rândul său mai primea apa încă alor trei râuri. Golful pe acele vremuri pătrundea adânc în pământul Babiloniei, cam până la punctul unde azi se împreună Eufratul cu Tigrul, primia în acel loc apa celor două râuri, și încă alor două. Deci Eufratul este râul paradisc care se revărsa (se pierdea) în apa celor patru râuri.

Se obiectează acestei teorii următoarele: a) Textul biblic nu poate fi modificat după bunul plac; b) Eufratul nu este identic cu râul Edenu-lui, ci numai cu unul din cele patru râuri, cari ies din râul paradisc; c) e drept că sânul persic odinioară era mai adânc băgat în pământul Babiloniei (s'a constatat că terenul aluvial dela gurile actualului Șatt-el-Arab crește anual cu câțiva metrii), deci aspectul ținutului dela revărsarea râurilor Tigru și Eufrat era cu totul altcum în timpul lui Moise, totuși nu s'a putut confunda noțiunea mare cu noțiunea râu.

(Va urma)

Prof. Dr. L. G. MUNTEANU

cercări mai grele decât puterea lor de muncă intelectuală. Ministerul a pus în vederea directorilor de școli și profesorilor diriginți să urmărească cu vigoare aplicarea măsurilor luate de minister. În caz contrar se vor aplica aspre sancțiuni. Aceasta în interesul sănătății copiilor.

Aplaudăm grija pe care Ministerul Educației Naționale o poartă tinerelor vlăstare ale Neamului.

Noul rege al Albaniei. Consiliul de ministri italian de sub președinția Ducelui a aprobat, următorul proiect de lege: Art. 1. După ce Suveranul Italiei va fi acceptat, pentru sine însuși și pentru succesorii săi, coroana Albaniei, el va lua titlul de Rege al Italiei și al Albaniei, Impărat al Etiopiei. Art. 2. Regele Italiei și al Albaniei, Impărat al Etiopiei va fi reprezentat în Albania printr'un locotenent-general. Delegația albaneză s'a dus la Roma pentru a oferi Regelui coroana Albaniei. Suveranul Italiei a răspuns favorabil, urmând ca încoronarea să se facă în timpul cel mai scurt.

România și aniversarea cancelarului Hitler. În ziua de Joi 20 l. c. au avut loc grandioase serbări în toată Germania din prilejul celei de a 50-a aniversare dela nașterea Führerului. România a trimis o delegație compusă din dd.: Al. Vaida Voevod, Teofil Sidorovici, V. Vâlco-vici și Gh. Brătianu, care a asistat la toate festivitățile.

„Amenințarea“ olandeză. „National Zeitung“ din Essen lasă să se înțeleagă că guvernul german va cere eventual explicații guvernului olandez cu privire la măsurile militare luate la frontiera germano-olandeză. Ziarul califică aceste măsuri drept „o mică provocare din partea Olandei“ și adaugă: „pentru noi, germanii mobilizarea Olandei este o afacere neînțeleasă. Ea a fost provocată de panica semănată de Londra și nu de Germania.“

Magnați simpatici. Un ziar maghiar popular arată, că la o întrunire din Tg.-Murăș tânărul conte Adam Teleky din Ocnele-Murășului membru în Consiliul superior al F. R. N. a rostit o cuvântare în care ocupându-se de noua organizare politică a minorității maghiare, a spus textual: „această comunitate a poporului nu se constituie numai pentru azi sau viitorul apropiat, ci pe veacuri înainte.“ Ziarul vede în aceste cuvinte recunoașterea intangibilității hotarelor de azi ale României, laudând curajul contelui maghiar.

Istoria potopului confirmată de arheologie. Prin săpăturile executate la Kizh în Mesopotamia, profesorul Langdon e în măsură să confirme că 3000 ani înaintea lui Christos, un mare potop a distrus orașul, lăsând numai un strat de noroi de 18 degete grosime, peste care s'au zidit civilizațiile următoare. Savantul arheolog a descoperit, mai ales, în cursul cercetărilor sale, un mormânt conținând corpul unui rege, o că-

ruță, patru boi, conducătorul și mai mulți servitori, cari au fost îngropați când a murit regele. Alte cercetări i-au permis să precizeze că pe atunci calul era un animal domestic, deci mult mai timpuriu decât se crede în general. El a căpătat convingerea că multe inundații mici au precedat potopul și că civilizația care s'a format după cataclism a fost mai slabă și mai degenerată decât cea distrusă de catastrofă.

Orașul cu cei mai mulți nebuni. După cum nu bănuiau probabil cititorii noștri, acest oraș este Moscova. Intr'adevăr în acest oraș se află peste 110.000 de bolnavi suferind de afecțiuni nervoase și mintale. În 1910 numărul nebunilor era de „numai“ 60.000. Deci o creștere îngrijorătoare, ce dă de gândit.

— **Librăria Eparhială** din Cluj (Piața Cuza Vodă Nr. 6), fiind aprovizionată cu odoare bisericești (cruci, candelă, odăjdii, prapori etc.) precum și cu toate cele necesare serviciului divin — stă la dispoziția tuturor pentru efectuarea oricărei comenzi, mici sau mari, cari se execută prompt și cu îngrijire, pe lângă cele mai moderate prețuri.

Tot aci se află și candelabre din alamă masivă pentru 12 lumini, cu prețul de 12.000 Lei.

BIBLIOGRAFIE

Candela. Revistă teologică și bisericească, editată de Facultatea de teologie din Cernăuți. Nr. 1—12 pe 1938, Cernăuți. 469 pagini. Abonament anual 200 Lei, pentru studenți 100 Lei.

Este un volum omagial închinat ilustrului profesor pâr. Dr. Vasile Gheorghiu cu ocazia trecerii la pensie. Cuprinde 24 studii, articole și predici, urmate de o bogată cronică și numeroase recenzii. E o adevărată plăcere să citești această publicație serioasă și instructivă, cu contribuții scrise de profesori savanți și preoți luminați. Volumul este o nouă dovadă a hărniciei vechei noastre instituții teologice, care continuă tradiția ei științifică așa de frumoasă.

Dumitru Stăniloae: „Ortodoxie și Româniism“. Sibiu. Tipografia arhidiecezană. 394 pagini. Prețul 140 lei.

Anunțăm cu deosebită bucurie această operă datorită eminentului teolog și scriitor, care este Rectorul Academiei teologice din Sibiu. O socotim cu drept cuvânt un eveniment al literaturii bisericești ardelenice. Execuția tehnică ireproșabilă. Vom reveni asupra ei.

Emil Zegreanu: *Către țara ochilor mei.* Poeme cu o prefață de V. Papilian. Cluj, 1939, 50 pagini. Prețul 40 Lei.

Autorul, student în medicină, e fratele mai mic al lui A. Zegreanu. Il cunoaștem de mult din paginile „Vieții Ilustrate“, unde i-am savurat poemele, sprintene ca un murmur de isvor cristalin. E un talent cu resurse mustoase, cu imaginație fecundă și plină de noutate în tâlcuirea naturei. Dela Lucian Blaga n'am mai întâlnit atâtea interpretări plastice și surprinzătoare. Ceeace înseamnă mult pe

scara valorilor poetice. Citiți oricare din poeme, sau opriți-vă la Svon de primăvară, Cer de foc, Surorile poetului și veți tresări de frumusețea nouă în care este prezentat peisagiul românesc. Ne felicităm de această viguroasă apariție poetică, căreia îi prezicem o ascensiune rapidă în Paranasul figurilor noastre literare.

I. M.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 2568/1939.

Comunicat.

Al 66-lea ajutor din „Fondul de ajutorare preoțesc“ al Eparhiei noastre s'a acordat în suma de 59.300 (cincizeci și nouă mii trei sute) Lei familiei fieiertatului preot *Augustin Istrate*, fost paroh în Tăuți, protopopiatul Alba-Iulia și decedat în ziua de 12 Aprilie 1939.

Ajutorul s'a acordat cf. art. 5 lit. a) din Regulamentul fondului.

Cluj, la 17 Aprilie 1939.

Consiliul eparhial.

Nr. 2394/1939.

Comunicat oficial

către toate oficiile protopopești și parohiale din Eparhie.

Aducem la cunoștința organelor în subordine — cu îndrumarea de a o respecta și a priveghea la respectarea ei — hotărârea Consiliului de Miniștri, luată în ședința dela 24 Februarie 1939. Jurnal Nr. 669, pentru reglementarea serviciilor bisericești oficiale.

„Art. I. — Toate cultele vor oficia serviciu religioase la solemnitățile naționale și la cele ale Familiei Domnitoare.“

Ora când se vor oficia aceste servicii religioase va fi fixată în fiecare județ de Prefectul județului.

Art. II. — În afară de cazul când legi, regulamente, sau dispozițiuni speciale nu dispun participarea în corpore, la serviciile religioase ce se vor oficia la solemnitățile naționale și la cele ale Familiei Domnitoare vor lua parte șefii autorităților de Stat, județ sau comună și a instituțiilor depinzând de acestea, cum și comandantul celei mai mari unități din garnizoană; ei vor participa la serviciul religios ce se va oficia la biserica ortodoxă română din localitate.

Dacă în localitate este biserica greco-catolică (unită) ajutorii șefilor de Stat, județ sau comună cum și ajutorul comandantului celei mai mari unități din garnizoană vor lua parte la serviciul religios ce se va oficia la această biserică.

La bisericile sau casele de rugăciuni ale celorlalte culte, vor participa delegați ai șefilor autorităților arătați la aliniatul prim și ai armatei. În măsura posibilului, acești delegați vor aparține cultului bisericii sau casei de rugăciune unde se oficiază serviciul religios.

Art. III. — Dacă la solemnitate ia parte și trupa sub arme, aceasta va participa la serviciul religios dela biserica ortodoxă.

Se vor trimite delegațiuni la bisericile sau casele de rugăciune ale celorlalte culte, dintre credincioșii acelor culte.

Premilitarii vor participa la serviciile religioase ce se vor oficia la bisericile sau casele de rugăciuni ale cultelor cărora ei aparțin.

Art. IV. — Elevii școlilor de Stat sau confesionale vor participa la

serviciile religioase ce se vor oficia la bisericile sau casele de rugăciune ale cultelor cărora ei aparțin.

Art. V. — Cu executarea dispozițiilor acestui Jurnal se însărcinează Miniștrii: Cultelor, Internelor, Apărării Naționale, Aerului și Marinei și Educației Naționale.“

Cluj, la 17 Aprilie 1939.

Consiliul eparhial.

Nr. 2297/1939.

Comunicat.

Atragem din nou atențiunea preoțimeii noastre asupra faptului, că în parohiile noastre circulă comercianți ambulanti cu icoane și obiecte bisericești străine de ritul nostru ortodox. Învițăm pe preoții noștri să lămurească pe credincioși, ca să nu cumpere icoane și obiecte și să le refuze primirea în biserică, iar pe acei comercianți dacă nu au autorizație dela Sf. Sinod să-i dea pe mâna jandarmeriei.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 5 Aprilie 1939.

Consiliul eparhial.

Nr. 2551/1939.

1—3

Concurs din oficiu.

Se publică concurs pentru postul de paroh din parohia *Podeni*, protopopiatul Turda, cu termen de 15 zile dela întâia publicare în „Renașterea.“

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat, conform calificăției și anilor de serviciu.
2. Casă parohială cu toate dependențele și sesiunea parohială.
3. Venitele stolare obicinuite.

Cererile la concurs se înaintează Consiliului Eparhial, în termenul de mai sus; iar candidații admiși, pe lângă prealabila noastră încuviințare, se vor putea prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu poporul.

Cluj, la 17 Aprilie 1939.

Consiliul eparhial.

Nr. 570/1938 pp. (13) 3—3

CONCURS

Se publică concurs pentru postul de paroh din parohia *Gârbova-de-sus*, protopopiatul Aiud, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Renașterea.“

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat, conform calificăției și anilor de serviciu.
2. Casă parohială cu toate supraedificiile.
3. Sesiunea parohială, în mrimirea de 16 jug. 1310 st. p. arător, grădină, fânaț, etc. și 14 jug. 432 st. p. păduri folosind anual 0.48 teritor după amenajamentul aprobat.
4. Onorariile stolare obicinuite.

Viitorul paroh va intra în funcțiune și drepturi la data pensionării actualului paroh Vasile Maxa, care și-a cerut pensionarea pentru limită de vârstă.

Cererile la concurs se înaintează Ven. Consiliu Eparhial, în termenul de mai sus; iar candidații admiși, pe lângă prealabila noastră încuviințare, se vor putea prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu poporul.

Aiud, la 20 Martie 1939.

Ioșif Pop, protopop.